

Nom de l'activitat	Tirallonga de vocals tòniques	
Proponent	Quim Obrador	
Competència(es) Treballada(es)	☐ Comprensió Lectora	☒ Expressió i Producció Orals
	☐ Comprensió Oral	☐ Expressió i Producció Escrites
	☒ Gramàtica (Funcionament de la Llengua)	
Nivell de Llengua dels Alumnes (Marc Comú Europeu / Proves IRL)	☐ Bàsic Inicial (MCE: A1 / IRL: Ø)	☒ Intermedi (MCE: B2 / IRL: B)
	☐ Bàsic (MCE: A2 / IRL: A - 1)	☒ Suficiència (MCE: C1 / IRL: C)
	☐ Elemental (MCE: B1 / IRL: A - 2)	☐ Superior (MCE: C2 / IRL: D)
Nombre d'alumnes	: de <input type="text" value="4"/> a <input type="text" value="20"/>	Duració de l'activitat : de <input type="text" value="30"/> a <input type="text" value="50"/> min

Material necessari
(tots els materials necessaris hauran de ser enviats per mail, o bé se n'han de passar els enllaços)

- Fotocòpia del poema de Pere Quart "Tirallonga de monosíl·labs" fragmentada en quatre parts.
- Fotocòpia del poema íntegre amb la pronúncia de les "es" i les "os" tòniques indicada.

Requisits d'infraestructura:

- Un joc de fotocòpies per a cada alumne amb el poema complet.
- Tres jocs de fotocòpies (un per a cada grup) amb un fragment de poema a cada un.

Objectius:

- Il·lustrar l'oposició entre "es" i "os" tòniques, que poden ser tancades o obertes en català.
- Ampliar el repertori lèxic dels alumnes i treballar el concepte de monosíl·lab i l'accentuació diacrítica.
- Explicar que per conèixer el timbre vocàlic (obert o tancat) de les paraules cal escoltar-les o cercar-les al diccionari de pronúncia.
- Presentar un exemple poètic de Pere Quart.

Descripció pas a pas de l'activitat:

- Es reparteixen els alumnes en 4 grups i es dóna a cada grup un fragment del poema.
- Amb tota la classe es pot demanar de quin tipus de text es tracta (poesia) i justificar la resposta a partir de l'anàlisi formal (versos, estrofes). També es pot demanar quina particularitat presenta aquest poema en concret (està fet amb monosíl·labs).
- També es pot demanar si saben per què duen accent les paraules del poema que en duen. Un cop s'arriba al concepte d'accent diacrític es demana als alumnes si coneixen altres paraules que en duguin i es fa un llistat que el professor pot estirar a voluntat en funció de les necessitats del grup (repàs o ampliació).
- Després es treballa per grups. Cada grup ha de buscar el significat de les paraules que no entenen del seu fragment.

- Després han de marcar les “es” i “os” tòniques que apareixen al seu fragment i dir si sonen obertes o tancades.
- Un cop han marcat el timbre de totes les “es” i “os”, es reparteix un full a cada alumne amb la poesia completa i amb la pronúncia correcta marcada perquè cada grup pugui corregir la seva part.
- Es demana aleshores on s’ha de cercar una paraula per saber com cal pronunciar-la (al diccionari de pronúncia) i es convida a reflexionar sobre com es pot fer per saber la pronúncia correcta de les vocals “e” i “o” en català (bàsicament escoltant la llengua i imitant la pronúncia, ja que no hi ha normes objectives).
- Per últim, els membres de cada grup es reparteixen el seu fragment per tal de fer una lectura col·lectiva del poema entre tota la classe. El professor ha de remarcar la pronúncia correcta de les “es” i de les “os” en cas que els alumnes les pronuncïïn malament.

Activitat complementaria opcional:

Ampliació de lèxic (30 minuts):

-Ordenar els mots per camps semàntics (p.ex.: l’aigua, el clima, les activitats humanes, l’aspecte físic, el caràcter, l’alimentació, els animals...).

-Quan han trobat totes les paraules relacionades pertanyents al camp semàntic triat, es pot ampliar la llista amb sinònims i altres mots relacionats semànticament que hauran d’aportar només els alumnes. D’aquesta manera comparteixen el que saben.

-Es pot fer en grups: que cada grup s’encarregui d’un camp semàntic diferent i després es comparteixen els resultats.

(Nota: aquesta activitat pot ser enriquidora, en cas que hi hagi barreja de catalanoparlans i no catalanoparlans, si es fa cooperativa.)

Observacions

-

TIRALLONGA DE MONOSÍLLABS
PERE QUART

(FRAGMENT)

Déu
I tu, què vols?

Jo
Doncs jo sols vull
-ei, si pot ser-:

Un poc de fam
i un xic de pa.
Un poc de fred
i un poc de foc.
Un xic de son
i un poc de llit.
Un xic de set
i un poc de vi
i un poc de llet.

I un poc de pau.

Un poc de pas,
un poc de pes
i un poc de pis.

I un xic de niu.

Un xic de pic
i un poc de pac
-o un xic de sou
i un xic de xec.

I un poc de sol
i un poc de sal.
I un poc de cel.

Un poc del fort
i un poc del fluix.
I un poc de rom
i un poc de fum.

I un poc de nit
i un xic de por,
i un poc de pit
i un xic de cor
i un poc de crit.

TIRALLONGA DE MONOSÍL·LABS
PERE QUART

(FRAGMENT)

I un xic de llum
i un xic de so:
un poc de llamp
i un xic de tro.

Un poc de goig
i un xic de bes
i un poc de coit.

I un xic de gos.

I un poc de gas.

Un xic de bé
i un xic de mal.
Un poc de mel
i un poc de fel.

Un poc de lloc.

I un poc de joc
-tres reis, dos nous.

I un poc de groc
i un xic de gris
i un xic de verd.
I un xic de blau.

Un poc de tren
i un poc de nau;
i un xic de rem.

Un xic de vent.
I un poc de neu.
I un poc de rou.

I un poc de veu
-i un poc de vot.
I un poc de cant.
I un xic de vers.
I un xic de ball.

I d'art. I d'or.

TIRALLONGA DE MONOSÍLLABS
PERE QUART

(FRAGMENT)

Un poc de peix.
I un poc de greix.

I un xic de feix.
I un poc de gruix.
I un poc de carn
i un poc de sang;
i un poc de pèl.
I un poc de fang
i un xic de pols.

Un xic de flam
i un poc de gel.

Un poc de sant
i un xic de drac.
Un xic de risc
i un poc de res
-i un poc de rus.

I un tros de camp
i un xic de fruit;

un tros de clos
prop de la llar
amb aus i flors.
I un poc de bosc
amb pins i brins.

I un xic de font.
I un xic de riu
i un poc de rec
i un poc de pont.
I un poc de gorg.

I un poc de mar
i un xic de port.

I un poc de llor.

Un xic de lli
i un poc de cuir
i un poc de pell
i un xic de fil.

TIRALLONGA DE MONOSÍLLABS
PERE QUART

(FRAGMENT)

Un poc de lluc
i un xic de suc.

I un poc de porc.

I un xic de parc.

Un poc de gust
i un xic de rang.

I a més del meu
un poc del seu
i un xic del llur.

Vull ser: ruc? clerc?
bell? lleig? dret? tort?
gras? prim? llest? llesc?
nou? vell? ferm? flac?
bla? dur? buit? Ple
dolç? tosc? sec? moll?
greu? lleu? curt? llarg?

fosc? clar? xaix? fi?
Un poc de tot.

I a més, què vull?

Un xic de seny.

I un poc de temps.

I un xic de món.

I un poc de sort.

I un poc de mort.

I un poc de Vós.

Ei, si pot ser.

TIRALLONGA DE MONOSÍLLABS
PERE QUART

Aquí teniu el poema complet. Les paraules ressaltades de blau contenen vocals obertes, les de vermell, vocals tancades

<i>Déu</i>	i un xic de cor	I d'art. I d'or.	i un poc de cuir
I tu, què vols?	i un poc de crit.		i un poc de pell
	I un xic de llum		i un xic de fil.
	i un xic de so:	Un poc de peix.	
<i>Jo</i>	un poc de llamp	I un poc de greix.	Un poc de lluc
Doncs jo sols vull	i un xic de tro.		i un xic de suc.
-ei, si pot ser:-		I un xic de feix.	
	Un poc de goig	I un poc de gruix.	I un poc de porc.
Un poc de fam	i un xic de bes	I un poc de carn	
i un xic de pa.	i un poc de coit.	I un poc de sang;	I un xic de parc.
Un poc de fred		i un poc de pèl.	
i un poc de foc.	I un xic de gos.	I un poc de fang	Un poc de gust
Un xic de son		i un xic de pols.	i un xic de rang.
i un poc de llit.	I un poc de gas.		
Un xic de set		Un xic de flam	I a més del meu
i un poc de vi	Un poc del fort	i un poc de gel.	un poc del seu
i un poc de llet.	i un poc del flux.		i un xic del llur.
	I un poc de rom	Un poc de sant	
I un poc de pau.	i un poc de fum.	i un xic de drac.	Vull ser: ruc? clerc?
		Un xic de risc	bell? lleig? dret? tort?
Un poc de pas,	Un poc de lloc.	i un poc de rés	gras? prim? llest? llosc?
un poc de pes		-i un poc de rus.	nou? vell? ferm? flac?
i un poc de pis.	I un poc de joc		bla? dur? buit? ple
	-tres reis, dos nous.	I un tros de camp	dolç? tosc? sec? moll?
I un xic de niu.		i un xic de fruit;	greu? lleu? curt? llarg?
	I un poc de groc	un tros de clos	fosc? clar? xaix? fi?
Un xic de pic	i un xic de gris	prop de la llar	Un poc de tot.
i un poc de pac	i un xic de verd.	amb aus i flors.	
-o un xic de sou	I un xic de blau.	I un poc de bosc	I a més, què vull?
i un xic de xec.		amb pins i brins.	
	Un poc de tren		Un xic de seny.
I un poc de sol	i un poc de nau;	I un xic de font.	
i un poc de sal.	i un xic de rem.	I un xic de riu	I un poc de temps.
I un poc de cel.		i un poc de rec	
	Un xic de vent.	i un poc de pont.	I un xic de món.
Un xic de bé	I un poc de neu.	I un poc de gorg.	
i un xic de mal.	I un poc de rou.		I un poc de sort.
Un poc de mel		I un poc de mar	
i un poc de fel.	I un poc de veu	i un xic de port.	I un poc de mort.
	-i un poc de vot.		
I un poc de nit	I un poc de cant.	I un poc de llor.	I un poc de Vós.
i un xic de por,	I un xic de vers.		
i un poc de pit	I un xic de ball.	Un xic de lli	Ei, si pot ser.